

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 66 och 69 § vägtrafiklagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås vägtrafiklagen att ändras genom revidering av de kraven på den föreståndare som ansvarar för undervisningen i en bilskola i de fall då den som söker tillstånd för bilskola är en juridisk person. Föreståndaren skall på behörigt sätt svara för sina uppgifter, inte vara försatt i konkurs eller ha begränsad handlingsbehörighet. Vidare föreslås att i

lagen i enlighet med grundlagen tas in bestämmelser om bemyndigande att utfärda vissa bestämmelser angående förarutbildning och övervakning av verksamheten.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Ansvarig föreståndare för undervisningen i en bilskola

Bestämmelser om behörigheten för den ansvariga föreståndaren för undervisningen i en bilskola ingår i vägtrafiklagen (267/1981) och körkortsförordningen (845/1990). I 66 § vägtrafiklagen föreskrivs om de villkor som den ansvariga föreståndaren för undervisningen skall uppfylla när sökanden är en juridisk person. Villkoren är, med undantag av solvens, desamma som gäller den som ansöker om tillstånd att hålla bilskola. Den föreståndare som ansvarar för undervisningen i bilskolan skall i fråga om yrkesskicklighet, tillförlitlighet och övriga egenskaper vara lämplig att hålla bilskola. Närmare bestämmelser om behörigheten för en föreståndare som är ansvarig för undervisningen ingår i körkortsförordningen. För att visa att personen i fråga har i lag föreskriven behörighet skall han ha trafiklärartillstånd, tidigare arbetserfarenhet som trafiklärare, visad behörighet genom företagarkurs för bilskolföretagare eller förevisningsprov samt kör rätt för de fordonsklasser för vilka utfärdas undervisning i skolan. Om den som söker

bilskoletillstånd är en juridisk person skall den som utsetts till ansvarig föreståndare även i fråga om personliga egenskaper vara lämplig för uppgiften. Han får inte på grund av grova eller upprepade trafikförseelser eller andra brott eller annars på grund av personliga egenskaper anses vara uppenbart olämplig att hålla bilskola. Dessutom förutsätts han råda över sig själv och sin egendom.

Eftersom det inte har ställts några krav på solvens för föreståndare som ansvarar för undervisningen när sökanden är en juridisk person, kan detta leda till situationer där till exempel en enskild tillståndshavare som gjort konkurs grundar ett bolag och fortsätter där som ansvarig föreståndare för undervisningen.

En föreståndare som ansvarar för undervisningen i en bilskola har en central ställning i bilskolans verksamhet. Det visar de krav som ställts på den ansvariga föreståndaren för undervisningen. Föreståndarens ställning accentueras ytterligare då en juridisk person bedriver bilskoleverksamhet. Föreståndaren blir då föremål för de krav på yrkesskicklighet, tillförlitlighet och övriga egenskaper som annars ställs på en fysisk person som ansöker om tillstånd. Därför bör det krävas att den som ansvarar för undervisningen på behörigt

sätt förmår svara för sina uppgifter. Föreståndaren skall rå över sig och sin egendom. Personen får alltså inte ha försatts i konkurs. Med beaktande av de uppgifterna och det ansvar föreståndaren har ålagts finns det dock inga behov till att sätta strängare krav som gäller persons solvens och hur han annars har uppfyllt sina ekonomiska förpliktelser. Om någon till exempel blivit skuldsatt i annan yrkesverksamhet eller i privatliv skulle det inte ha någon betydelse i godkännandet av en föreståndare som ansvarar för undervisningen. Tillståndsmyndigheten kan med hjälp av konkurs- och företagssaneringsregistret reda ut om en person har försatts i konkurs. Uppgifter om begränsningar i en persons handlingsbehörighet framgår ur registret över förmynderskapsärenden. Kravet på att kunna visa att det finns tillräckliga resurser till förfogande, vilket i anslutning till kravet om solvens för närvarande förutsätter ställande av säkerhet, bör fortfarande vara ett krav som ställs på den som ansöker om tillstånd. På grund härav föreslås att om sökanden är en juridisk person, skall den föreståndare som ansvarar för undervisningen också förmå att på behörigt sätt svara för sina uppgifter som ålagts föreståndaren, inte vara försatt i konkurs eller ha begränsad handlingsbehörighet.

1.2. Bestämmelser om bemyndigande

I körkortsförordningen ingår några sådana bestämmelser om bemyndigande att utfärda närmare föreskrifter för vilka det inte finns någon grund i lagen. Enligt 80 § grundlagen kan ministerierna emellertid utfärda förordningar endast med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag.

Övervakning av bilskolorna. I 66 § vägtrafiklagen föreskrivs om tillstånd att hålla bilskola. Enligt paragrafens 5 mom. utfärdas närmare bestämmelser om vissa faktorer som hänför sig till beviljande av tillstånd att hålla bilskola, t.ex. övervakningen av verksamheten, genom förordning. Bestämmelserna om övervakning av bilskolorna ingår i 42 § körkortsförordningen, i vilken föreskrivs om övervakningsmyndigheten och om övervakningen i praktiken samt om behövliga åtgärder ifall vid övervakningen upptäckts brister eller försummelser.

Dessutom föreskrivs i paragrafen om bemyndigande för kommunikationsministeriet att meddela närmare föreskrifter om övervakningen av bilskolornas verksamhet.

Ministeriet har med stöd av detta bemyndigande utfärdat föreskrifter om övervakningen av bilskolor (Trafikministeriets brev 247/70/93;25.1.1993). I föreskrifterna ingår bestämmelser om kontroller och hur dessa skall utföras, om övrig övervakning samt närmare bestämmelser om det förfarande som skall vidtas när brister upptäckts. Eftersom det fortfarande är mest ändamålsenligt att enligt rådande praxis utfärda bestämmelser om övervakningen separat föreslås att till lagens 66 § 5 mom. fogas en bestämmelse om bemyndigande, enligt vilken kommunikationsministeriet kan utfärda föreskrifter om övervakning av bilskolorna.

Övningsbanors dimensioner, konstruktion och utrustning samt godkännande av banorna. I lagens 69 § föreskrivs om övningsbanor. I paragrafen ingår bestämmelser om statsbidrag för övningsbanor samt om godkännande av banorna. Kommunikationsministeriet har behörighet i ärenden som gäller statsbidrag och Fordonsförvaltningscentralen i ärenden som gäller godkännande av banorna. I 46 § körkortsförordningen ingår även en bestämmelse om övningsbanor, enligt vilken kommunikationsministeriet ges behörighet att besluta vilka orter som skall ha övningsbanor. Med stöd av denna paragraf har ministeriet beslutat om ett riksomfattande nät av övningsbanor. I paragrafens 2 mom. ingår bestämmelser om bemyndigande för ministeriet att meddela närmare föreskrifter om banornas dimensioner, konstruktion och utrustning. Med stöd av denna paragraf har ministeriet utfärdat behövliga föreskrifter om ovan nämnda saker. (Trafikministeriets brev 1448/36/93;7.6.1993).

Inte heller innehåller lagen något bemyndigande om ovan nämnda föreskrifter av normkaraktär. Det finns fortfarande behov att utfärda föreskrifter av teknisk natur och det är lämpligast att såsom nu utfärda föreskrifterna separat från övriga körkortsbestämmelser. De bör dock till följd av den nya grundlagen ges som förordningen av kommunikationsministeriet. Det är skäl att i dem även med tanke på ovan nämnda

faktorer tas in bestämmelser om förfarandet för godkännande. Det föreslås att bestämmelsen i 2 mom. om godkännande av övningsbanor inte ändras. Med anledning härav föreslås att i 69 § 2 mom. tas in en bestämmelse om bemyndigande, enligt vilken kommunikationsministeriet beslutar vilka orter som skall ha övningsbanor och utfärdar närmare bestämmelser om banornas dimensioner, konstruktion, utrustning och om godkännande av dem.

Trafiklärarelevens undervisningspraktik. I körkortsförordningen föreskrivs om trafiklärartillstånd som krävs av bilskollärare och förutsättningarna för beviljande av tillstånd (40 och 45 §). I 66 § 4 mom. vägtrafiklagen föreskrivs om rätt för en inrättning som utbildar trafiklärare att utan tillstånd att hålla bilskola ge förarutbildning. I 47 § körkortsförordningen, som hänför sig till saken, föreskrivs även om undantag för en inrättning från de krav som ställs på trafiklärare. Enligt paragrafens 1 mom. får eleverna vid inrättningen fungera som lärare vid bilskolor utan trafiklärartillstånd på de villkor och med de begränsningar som kommunikationsministeriet bestämmer. Med stöd av denna paragraf har ministeriet utfärdat föreskrifter om trafiklärarelevens undervisningspraktik (trafikministeriets brev 750/70/93; 30.3.1993). Föreskrifterna gäller krav som ställs på skolor med undervisningspraktik, godkännande av skolorna, villkoren för undervisningspraktik samt handledning av praktiken.

Också utfärdandet av dessa normer i form av förordningar av kommunikationsministeriet förutsätter ett bemyndigande tas in i lagen. På grund härav föreslås att till ovan nämnda 66 § 4 mom. fogas en bestämmelse om trafiklärarkandidaters auskultering samt ett bemyndigande, enligt vilken kommunikationsministeriet kan utfärda närmare bestämmelser om villkoren för att elever vid en inrättning som utbildar trafiklärare får fungera som lärare vid bilskolor. Avsikten är att eleverna vid en inrättning fortfarande kan avlägga sin trafiklärarpraktik vid bilskolor utan trafiklärartillstånd. Genom att på lagnivå föreskriva om behörigt bemyndigande att utfärda bestämmelser fås förfarandet att motsvara kraven i grundlagens 80 §.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inte några direkta ekonomiska verkningar. Genom att sätta strängare krav som gäller föreståndaren som ansvarar för undervisningen i en bilskola vill man säkerställa att det finns bättre förutsättningar för en verksamhet som är skött på behörigt sätt och särskilt tryggar elevens intresse i det fall att föreståndaren som ansvarar för utbildningsverksamheten är uppenbart oförmögen att fullgöra sina skyldigheter.

3. Beredningen av propositionen

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Utlåtanden har begärts av inrikesministeriet, länsstyrelserna, Fordonsförvaltningscentralen, Suomen Autokoululiitto SAKL ry. samt Trafikskyddet. I remissutlåtandena har man förhållit sig positivt till föreslagen som ingår i förslaget. Anmärkningarna i utlåtandena har beaktats i mån av möjlighet.

Förslaget gällande ansvariga föreståndare för undervisningen vid bilskolor har beretts utgående från ett förslag av en arbetsgrupp vilket ingår i ett arbetsgruppsbetänkande, trafikministeriets publikationer 46/98. I de utlåtanden om betänkandet som erhöles understöddes den föreslagna ändringen. Arbetsgruppen föreslog även andra ändringar gällande ansvariga föreståndare för undervisningen och bilskoleverksamheten i bestämmelserna på förordningsnivå. Avsikten är att dessa ändringar skall träda i kraft samtidigt med den föreslagna lagändringen genom statsrådets förordning om ändring av körkortsförordningen. Av den ansvariga föreståndaren för undervisningen krävs att han faktiskt skall sköta sin uppgift och inte bara vara formellt utnämnd till den. En tillståndssökande ges, med hänvisning till kravet på solvens, möjlighet att visa att han har tillräckliga ekonomiska resurser till sitt förfogande genom gällande förfarande med att ställa säkerhet och dessutom genom intyg av revisor. På grund härav och av de problem som uppstått i praktiken är avsikten att utsträcka förfarandet till att gälla alla företagare i branschen, även sådana som redan verkar i branschen. Dessutom kommer beloppet av de ekonomiska resurser som krävs av tillståndssökande att justeras i vissa fall för att göra det skäligt samt på grund av övergången till euro.

4. Lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att de bestämmelser om bemyndigande som ingår i förordningen överförs till vägtrafiklagen enligt 80 § grundlagen. Enligt grundlagen kan ministerierna utfärda förordningar endast med stöd av ett bemyndigande i någon lag. För närvarande har kommunikationsministeriet fått bemyndigande att utfärda närmare föreskrifter i 42 § körkortsförordningen (övervakning av bilskolornas verksamhet), 46 § körkortsförordningen (övningsbanornas dimensioner, konstruktion och utrustning) och 47 § körkortsförordningen (när elever i en inrättning som utbildar trafiklärare får fungera som lärare vid bilskola). Ministeriet har med stöd av nämnda bestämmelser om bemyndigande utfärdat föreskrifter och på grund av deras tekniska natur är det ändamålsenligt att fortsätta att utfärda föreskrifterna i form av ministerieförordningar. På grund härav föreslås att motsvarande bestämmelser om

bemyndigande i enlighet med grundlagen tas in i 66 och 69 § vägtrafiklagen.

I 69 § vägtrafiklagen ingår bestämmelser om övningsbanor och om kommunikationsministeriets och Fordonsförvaltningscentralens behörighet i fråga om dem. Dessutom föreskrivs i körkortsförordningen om ministeriets behörighet att besluta vilka orter som skall ha övningsbanor. Eftersom den bestämmelse om bemyndigande som finns på förordningsnivå har nära anknytning till bemyndigandena på lagnivå och då det här är också fråga om ett bemyndigande som förutsätter reglering på lagnivå föreslås att bestämmelsen överförs till vägtrafiklagen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfast.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 66 och 69 § vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 66 och 69 §, dessa lagrum sådana de lyder, 66 § i lag 103/1994 och 69 § delvis ändrad i lag 676/1990 och 989/1992 som följer:

66 §

Tillstånd att hålla bilskola

Förarutbildning ges i bilskola, om inte något annat bestäms nedan.

Länsstyrelsen beviljar tillstånd att hålla bilskola. Tillstånd att hålla bilskola beviljas, om sökanden med hänsyn till yrkesskicklighet, tillförlitlighet, solvens och övriga egenskaper anses vara lämplig att hålla bilskola. Om sökanden är en juridisk person, skall den föreståndare som ansvarar för undervisningen i bilskolan i fråga om yrkesskicklighet, tillförlitlighet och övriga egenskaper vara lämplig att hålla bilskola, på behörigt sätt kunna svara för de uppgifter som ålagts föreståndaren, inte vara försatt i konkurs och inte ha begränsad handlingsbehörighet.

Tillstånd att hålla bilskola beviljas för viss tid, och det kan förenas med villkor och begränsningar.

Utan tillstånd att hålla bilskola får förarutbildning ges i samband med sådan yrkesutbildning för förare som sker under utbildningsstyrelsens tillsyn samt i inrättningar som utbildar trafiklärare. I

samband med den auskultering som ingår i utbildningsprogrammet kan elever vid inrättningar som utbildar trafiklärare verka som lärare vid bilskolor utan att ha trafiklärartillstånd. Närmare bestämmelser om auskultering för trafiklärarkandidater utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av tillstånd att hålla bilskola, ansökan om och förnyande av tillstånd samt om organiseringen och övervakningen av verksamheten utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av kommunikationsministeriet kan separat utfärdas bestämmelser om hur yrkesskickligheten skall visas och om övervakning av bilskolorna.

69 §

Övningsbanor

För anläggnings- och driftskostnaderna för övningsbanor för förarundervisning kan statsbidrag beviljas enligt prövning. Bidraget söks hos kommunikationsministeriet.

Kommunikationsministeriet beslutar vilka

orter som skall ha övningsbanor och utfärdar närmare bestämmelser om banornas dimensioner, konstruktion och utrustning samt om godkännande av dem. Övningsbanorna godkänns av _____

Fordonsförvaltningscentralen.
Denna lag träder i kraft den _____ 200 .

Helsingfors den 13 december 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Lag

om ändring av 66 och 69 § vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 66 och 69 §, dessa lagrum sådana de lyder, 66 § i lag 103/1994 och 69 § delvis ändrad i lag 676/1990 och 989/1992 som följer:

Gällande lag

66 §

Tillstånd att hålla bliskola

Förarutbildning ges i bilskola, om inte något annat bestäms nedan.

Länsstyrelsen beviljar tillstånd att hålla bilskola. Tillstånd att hålla bilskola beviljas om sökanden med hänsyn till yrkesskicklighet, tillförlitlighet, solvens och sina övriga egenskaper anses vara lämplig att hålla bilskola. Om sökanden är en juridisk person, skall den föreståndare som ansvarar för undervisningen i bilskolan i fråga om yrkesskicklighet, tillförlitlighet och övriga egenskaper vara lämplig att hålla bilskola.

Tillstånd att hålla bilskola beviljas för viss tid och det kan ges på vissa villkor och med vissa begränsningar.

Utan tillstånd att hålla bilskola får förarutbildning ges i samband med sådan yrkesutbildning för förare som sker under utbildningsstyrelsens tillsyn samt i inrättningar som utbildar trafiklärare.

Föreslagen lydelse

66 §

Tillstånd att hålla bilskola

Förarutbildning ges i bilskola, om inte något annat bestäms nedan.

Länsstyrelsen beviljar tillstånd att hålla bilskola. Tillstånd att hålla bilskola beviljas, om sökanden med hänsyn till yrkesskicklighet, tillförlitlighet, solvens och övriga egenskaper anses vara lämplig att hålla bilskola. Om sökanden är en juridisk person, skall den föreståndare som ansvarar för undervisningen i bilskolan i fråga om yrkesskicklighet, tillförlitlighet och övriga egenskaper vara lämplig att hålla bilskola, *på behörigt sätt kunna svara för de uppgifter som ålagts föreståndaren, inte vara försatt i konkurs och inte ha begränsad handlingsbehörighet.*

Tillstånd att hålla bilskola beviljas för viss tid, och det kan förenas med villkor och begränsningar.

Utan tillstånd att hålla bilskola får förarutbildning ges i samband med sådan yrkesutbildning för förare som sker under utbildningsstyrelsens tillsyn samt i inrättningar som utbildar trafiklärare. *I samband med den auskultering som ingår i utbildningsprogrammet kan elever vid inrättningar som utbildar trafiklärare verka som lärare vid bilskolor utan att ha trafiklärartillstånd. Närmare bestämmelser om auskultering av trafiklärarkandidater utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.* Närmare

Närmare stadganden om förutsättningarna för beviljande av tillstånd att hålla bilskola, ansökan om och förnyande av tillstånd samt om organiseringen och övervakningen av verksamheten utfärdas genom förordning. Trafikministeriet kan separat meddela föreskrifter om hur yrkesskickligheten skall visas.

69 §

Övningsbanor

För anläggnings- och driftskostnaderna för övningsbanor för förarundervisning kan statsbidrag beviljas enligt prövning. Bidraget söks hos trafikministeriet. Övningsbanorna godkänns av Bilregistercentralens enhet för fordonsförvaltningen.

bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av tillstånd att hålla bilskola, ansökan om och förnyande av tillstånd samt om organiseringen och övervakningen av verksamheten utfärdas genom förordning *av statsrådet*. Genom förordning av kommunikationsministeriet kan separat utfärdas bestämmelser om hur yrkesskickligheten skall visas *och om övervakning av bilskolorna*.

69 §

Övningsbanor

För anläggnings- och driftskostnaderna för övningsbanor för förarundervisning kan statsbidrag beviljas enligt prövning. Bidraget söks hos *kommunikationsministeriet*. *Kommunikationsministeriet beslutar vilka orter som skall ha övningsbanor och utfärdar närmare bestämmelser om banornas dimensioner, konstruktion och utrustning samt om godkännande av dem.* Övningsbanorna godkänns av *Fordonsförvaltningscentralen*.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
—————